

Eelnõu 887 SE täiendavad ettepanekud Maaelukomisjonile

Rannapiirkondade ettepanekud
08.06.26 Tallinn

-
- ▶ Eelnõu muudab otsustustasandit – mitmed senised Vabariigi Valitsuse pädevused viiakse ministriale.
 - ▶ Muudatus puudutab kalapüügi tingimusi, andmete kogumist, lubade regulatsiooni ning kaalumisinõudeid.
 - ▶ Tegemist ei ole üksnes tehnilise ümberkorraldusega, vaid sisulise võimu ümberjaotamisega.

Põhiseaduslik raamistik

- Põhiseaduse § 65 koosmõjus §-dega 1 ja 3 eeldab, et olulised õigusi ja kohustusi mõjutavad küsimused otsustatakse seaduse tasandil.
- Täitevvõimule võib anda volitusi üksnes piisavalt selgelt piiritletud ulatuses.
- Praegune eelnõu ei määra mitmes valdkonnas piisavalt täpselt regulatsiooni sisu ega piire.

Delegeerimisega seotud riskid

- Kalurid ei saa ette näha, millised nõuded võivad tulevikus määrusega kehtestuda.
- Õiguslik kindlus väheneb, sest sisulised reeglid võivad muutuda ilma seaduse muutmiseta.
- Suureneb sõltuvus täitevvõimu kaalutusotsustest.

Andmete kogumise regulatsioon

- Eelnõu kohaselt võib minister määrata kogutavate andmete liigid ja mahu.
- Seadus ei sätesta selgeid piire ega raamistikku.
- Ettevõtjatele jääb ebaselgeks tulevaste haldus- ja aruandluskohustuste ulatus.

Kala kaalumise nõuded – kehtiv olukord

- ▶ Kehtiv seadus sisaldab ministri volitust kehtestada täiendavaid kaalumisnõudeid.
- ▶ Volituse ulatus on olnud selgelt piiritletud ning seotud tehniliste küsimuste ja EL õigusest tulenevate eranditega.
- ▶ Kaluritele on olnud arusaadav, millises raamistikus nõudeid kehtestatakse.

Kala kaalumise nõuded – kavandatav muudatus

- Eelnõu jätab kaalumisenõuete sisulise kujundamise ministri määruse tasandile.
- Euroopa Liidu vastavad reeglid on samal ajal alles kujunemisejärgus.
- Seetõttu ei ole tegemist senise volitusnormi jätkamise, vaid selle sisulise laiendamisega.

Rannapüügi tegelikud tingimused

- Seletuskiri lähtub eeldusest, et kaalumine toimub sadamates, kus on vajalik taristu.
- Praktikas toimub suur osa rannapüügi lossimistest väikestes sadamates ja lautrikohtades.
- Paljudel neist puudub kaalumiseks vajalik taristu ning nad ei kvalifitseeru investeeringutoetustele.

Majanduslik mõju kaluritele

- Kaalumisinõuded mõjutavad otseselt ettevõtjate töökorraldust.
- Võivad kaasneda täiendavad investeeringud seadmetesse ja protsessidesse.
- Tekivad võimalikud lisakulud ning halduskoormuse kasv.

Majanduslik mõju kaluritele

- Kaalumise kohustus võib sundida kalureid liikuma kaugematesse sadamatesse.
- Suureneb kütusekulu ja tööaeg.
- Kasvavad meresõidu- ja tööohutuse riskid.
- Halveneda võib saagi kvaliteet ja väheneda ettevõtluse tasuvus.

Võrdse kohtlemise küsimus

- ▶ Eelnõu tekitab küsimuse erinevate kalurite gruppide võrdsest kohtlemisest.
- ▶ Kutselistele kaluritele kehtestatakse ulatuslikud kohustused ettevõtjatena.
- ▶ Harrastuskalurite puhul jäetakse ministrile lai otsustusruum andmete kogumise ja nõuete kehtestamisel.
- ▶ Selline lähenemine võib viia ebavõrdse kohtlemise olukorrani.

Proportsionaalsuse probleem

- ▶ Tekkinud olukord ei ole kooskõlas vördse kohtlemise põhimõttega.
- ▶ Puudub piisav arvestamine Eesti rannakalanduse eripäradega.

Majanduslik jätkusuutlikkus

- Kõrged ja kõikuvad kütusehinnad suurendavad lisakohustuste mõju.
- Väikesadamatele ega kaluritele ei ole ette nähtud piisavaid toetusi kaalumisseadmete soetamiseks.
- Kohustus kehtestatakse kõigile, kuid selle täitmise võimalused ei ole võrdselt tagatud.

Rannapiirkondade peamine mure

- ▶ Olulised sisulised otsused viiakse seaduse tasandilt määruste tasandile.
- ▶ Õigusliku selguse ja etteennustatavuse tase väheneb.
- ▶ Puudub piisav kindlus, et tulevased kohustused jäävad proportsionaalseks.

Rannapiirkondade ettepanekud

- Sätestada seaduses kaalumise nõuete põhimõtted, ulatus ja peamised erandid.
- Piirata ministri volitused üksnes tehniliste küsimustega.
- Näha ette mõistlik üleminekuperiood taristu puudumise korral.
- Täiendada mõjuhinnangut väikesadamate ja lautrikohtade analüüsiga.
- Laiendada toetusmeetmeid väiksematele sadamatele ja kaluritele.

Täiendavad soovitused Maaelukomisjonile

- Küsida eelnõule hinnangut õiguskantslerilt enne lõplike otsuste tegemist.
- Kaasata Maaelukomisjoni aruteludesse rannapiirkondade esindajad.
- Tagada, et sektori seisukohad oleksid aruteludes võrdselt esindatud.